

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Appellationibus. Consilium CLXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

Reo obligato, quàm observari solet in obligationibus Cameralibus, guarantigiatis, & alijs paratam executionem habentibus, in quibus, cum solvere oporteat, non tantum satisfactioni locus non est, l. si pecunia §. fin. & ibi Bart. d. V4 in poss. legat. & l. consentaneum. C. Quomodo, & quando iudex, Franc. Curtius in tract. de sequestro; sed nec exceptionibus altiore indigiam requiritibus, Bart. in l. 1. §. & parvi, inferi. D. Quod vi aut clam. Ut tibi gratulari hic debeat, appellans, quod ulterius in principali executione, saltem ad provisionalem solutionem non sit processum. Atque ita manifestum, est præmaturationem esse hanc querelam adversus decretum continuationis arresti, quod Reus numquam petijt relaxati, nec oppositionem ullam fecit adversus petitionem dictæ continuationis pro parte arrestantis propositam.

Quare supervacuum est labor, quem Appellans impendit in latissima illa deductione damnorum & interesse, ex diversis causis, ex quibus existimat obligationem suam ex conductione venditorum ad dictum Capitulum pertinentium vel extinctam vel supra modum diminutam. Illa enim causam principalem, non ipsum arrestum contingunt; cuius causæ principalis cognitionem Reus per hanc appellationem impedit: quâ terminatâ de iustitia vel iniustitia arresti constare potuisset. Sic quod satis sit Appellantem in habitu & potentia fundatum fuisse ad procedendum per viam captivæ seu arrestationis personæ, ex literis scabinalibus principaliter obligatæ: potissimum quod huiusmodi allegationes damnorum & interesse aliarumque causarum, ob quas Reus existimat se ab obligatione vel prorsus vel ferè liberatum, ad justificationem huius appellationis à nudo decreto, præsertim reparabili, admitti non debeant. Appellatio enim ab interlocutoria iustificari debet ex actis primæ instantiæ, & ex processu primi iudicis; sic ut ex novis aut de novo probandis, nec iustificari nec impugnari possit, sed tantum ex illis, quæ acta & exhibita fuerunt coram ipso, Clem. Appellante de appell. Præsertim cum Iudici à quo obijci non possit, nec ad culpam referri, quod novæ allegationes, & earum probatio non fuerint admittæ, Bald. in l. arbitrio nu. 7. d. Qui satisd. cog. ut proculdubio contingit, cum non proponuntur: sicut in hac causa, in qua ut diximus, non semel quidem petita est relaxatio arresti; nec quicquam propositum de illius iniustitia; nulla etiam facta contradictione vel oppositione contra petitionem continuationis illius formaliter propositam. Quamvis alioquin ex parte appellati satis deductum sit, quod huiusmodi novæ allegationes sint frivole, non tantum quia obscure, sed etiam quia incertæ, & illiquide. Sed cum isthæ in facto non in iure consistant, & per D. Advocatum causæ luculenter discussa sint, nihil necesse est in illis maiorem laborem collocari.

Concludo igitur, sententiam interlocutoriam, à qua appellatum est, confirmandam, & secundum conclusionem partis appellatæ per omnia iudicandum; reservatis appellanti suis exceptionibus & allegationibus in causa principali.

De Appellationibus.

SUMMARIUM.

Appellatio ab interlocutoria.

1. Appellandum non est ab interlocutoria.
2. Notari error etiam in iudicis nocere non debet.
3. Sententia an sit definitiva unde discernatur.
4. Verba impropria debent si aliter nihil operentur.
5. Appellatio ab interlocutoria in scriptis non voce fieri debet.

CONSILIUM CLXXXVIII.

VENERABILES Domini Iudices, cum officio boni iudicis sit, calumniantium iniquitatibus occurrere, easque reprimere, in proem. Inst. in princ. vers. calum. iniquitates, malignantiumque votis nihil indulgere, d. vers. calumniantium iniquitates & ibi DD. & ius frivolis appellationibus numquam deferat nec deferri patiatur, c. Cum appellationibus de appell. lib. 6. dubitandum non est, quin Dominationes vestre facile videant & intelligant, quod nulla ratione admittenda sit appellatio, quam Procurator Domini Ioannis Molepaers viva voce statim lata sententia per prædecessores vestros 28. Februarii novissime præteriti interposuit; itque in articulo, qui nullam dubitationem juris aut facti habet, ut sine magno labore statim intelligeris, si legere lubebit ea, quæ per binas consultationes pro parte Dominorum Decani & Capituli S. Jacobi Lovaniensis in hac causa novissime & successivè exhibitas deducta sunt. Ex ijs enim intelligent DD. VV. quàm multis & indignis modis dictus Dominus Ioannes per incidentes altercationes principalem huius litis causam à recta sua via seduxerit & diverterit; studique conquisitis diversis altercationibus illam ad decennium propè se extraxerit, ut in causa vixdum litis contestatio facta sit; interpositis pluribus & diversis appellationibus à decretis per vestros prædecessores successivè latis, per quarum appellationum impedimenta, causa hæc ad prædecessores vestros delata, per eos cognita ac definita fuit, quoad incidentes huiusmodi articulos & altercationes. Quæ quidem etsi sufficere possent ad informandos animos vestros ad apertè percipiendum & intelligendum, an huic appellationi, de qua nunc admittenda vel rejicienda agitur, deferri vel non deferri debeat; quia tamen dictus Dominus Ioannes jam olim induit habitum, etiam in nullo, vel minimo cedendi, quamdiu delictandi, aut subterfugiendi, sive æqua sive iniqua superest occasio, causamque sic per altercationes & appellationes omni iure atque etiam per statuta Universitatis improbatas trahit, soli faciem adhibendo, paucis demonstrabimus, nullam esse occasionem, imò nullam potestatem admittendi hanc, de qua nunc agitur, appellationem, aut ei deferendi; idque ultra rationes in prædictis binis consultationibus deductas.

Et in primis quidem ut iure civili sanctè & rectè constitutum est, ne appellare liceat à sententia interlocutoria, seu decreto Iudicis ante pronuntiationem

tionem sententiæ definitivæ, l. ult. C. de sent. l. ante sententia C. Quer. appel. non recip. ita quoque in conformitate & ad imitationem tam sancti juris per statuta hujus alme Vniversitatis Lovanienſis ſpecialiter conſtitutum eſt, ſub tit. De off. & iuriſd. Reſt. artic. ult. incip. Ab interlocutoria, & ſub tit. De off. & iuriſd. Dom. quinquē lnd. art. 5. incip. Quod de appellationibus, ne liceat à Magnifico Domini Rectoris aut Dominorum ludicum ſententijs interlocutorijs, aut decretis vim ſententiæ definitivæ non habentibus, appellare, & ut ab ijs interpoſita appellatio non admittatur. Quin autem hæc ſententia per veſtros prædeceſſores lata ſit interlocutoria, nec habeat vim ſententiæ definitivæ quoad dictum Dominum Ioannem, dubitatio nulla eſt. Id enim in primis demonſtrat temporis ratio, quod ſcilicet in hac cauſa, & inter has partes nulla hæcenus ſit lata ſententia definitiva, d. l. Ante ſententia. Deinde idem demonſtrat materia ejuſdem ſententiæ, quæ verſatur tantum circa mandatum, & procuratorium M. Ioannis Petri, (de cuius ſufficientia dictus Dominus Ioannes numquam exſultari potuit) imò adhuc vix de ejus mandato, ſed tantum de ejus ſufficientia, & inſufficientia declarationis circa huiusmodi mandatum, ſapius per eundem Magiſtrum Ioannem plus quam ſufficienter factæ. Sic quod eadem ſententia quoad Dominum Ioannem definitiva non ſit, nec vim definitivæ habeat: idcirco ab ea appellare non liceat; poſſiſſimum quia hæc prohibitio quoque ſit Conciliaris, & per Sacroſanctum Oecumenicum Concilium Tridentinum, ſeſſ. 24. De reform. cap. 26. aperte conſtitutum, ne appellationes aliquæ niſi à definitiva, vel à definitivæ vim habente per quemcumque admittantur. Neque in contrarium urget, quod breviculum ſeu ſcriptura huius ſententiæ contineat hæc verba, per hanc noſtram definitivam ſententiam; prout etiam Notarius in termino dicta 28. Februarii ſervato & ſcripto hanc ſententiam definitivam appellat: *

nam id per errorem & inadvertentiam Notarii, qui ſententiam in formulam redegit, dictumque terminum ſcripſit, factum eſt; qui error ſive in omittendo neceſſaria, ſive addendo ſuperflua nocere non ſolet, l. Errore ſcribentis C. De teſtam. poſſiſſimum circa rei appellationem; cum ſuperflua non noceant, l. Teſtamenta C. eod. tit. & ſatis ſit conſtare de rei veritate, l. si in nomine C. De teſtam. quia non attenditur expreſſa vel præſumpta verborum qualitas, ubi conſtat de mente diſponentis. Ita ut adjectio definitivæ vel pro ſuperflua, & non adjecta haberi, l. 3. C. De lib. præter. vel impropriari debeat, generis nomine ad ſpeciem redactio: *

ut ſcilicet definitiva quidem ſit non totius cauſa principalis, de qua Domini Iudices non cognoverunt, idcirco nec de ea pronuntiale præſumi debent, l. De qua re D. De induc. cum definitivæ ſententiæ officium ſit condemnare vel abſolvere, quoad totum negotium, l. Praſes C. De ſent. l. 1. C. de re iud. ſed tantum definitiva, hoc eſt deciliſima articuli incidentis, ſeu emergentis circa mandatum, ſeu procuratorium dicti Magiſtri Petri. Atque ita cum res ipſa & materia repugnet nomini, ſeu appellationi in ſtriſta ſignificatione acceptæ, neceſſarium eſt ab ea appellatione recedere, ſal-

tem per improprietatem vocis ſeu nominis. *

Vbi cumque enim diſpoſitio retenta verborum proprietate ſeu rigore vitaretur, aut effectum non operaretur, improprie verba ſunt accipienda, l. ſcavola ad Trebel. l. Si tam anguſti & ibi Ang. De ſervitut. ne actus reddatur nullus vel inutilis, l. Titia §. Lucius De leg. 2. unde ut regulariter in omnibus alijs, ita in hoc quoque rei origo & initium inſpicere debet. Cum ergo hæc ſententia interlocutoria tantum ſit, non definitiva, conſequens eſt, ut ab ea interpoſita appellatio, contradicente juris civilis diſpoſitione, l. si procuratorem in princ. D. Mandati, repugnantibus ſtatutis Vniverſitatis, prohibente Sacro Concilio Tridentino, nulla ratione per Venerabiles Dominos Iudices admitti debeat: † eoque minus, quod vivâ voce interpoſita ſit, & minime in ſcriptis. Eſt enim aperta ſententia Iuris Canonici (ad cuius exactiſſimam obſervationem hæc ſtudioſum Vniverſitas adſtringitur, c. Quod clericis De ſoro compen.) diſpoſitio, in c. 1. De appel. lib. 6. quod cum appellatio in iudicio vel extra ſuper interlocutoria vel gravamine aliquo ad Sedem Apoſtolicam interponitur, appellandum ſit non vivâ voce, ſed in ſcriptis; idque non ſimpliciter (ut poteſt fieri cum à definitiva appellatur, l. Litigatoribus C. De appel. l. A ſententia §. ſi, de appel.) ſed formaliter expreſſis cauſis, ob quas appellatio interponitur; idque adhuc iſdem cauſis formaliter in ſcriptura appellationis infertis: ſic quod non ſufficiat illas per relationem ad acta expreſſas, ſeu demonſtratas eſſe, Vdat. Zaſſus in l. eund. de except. DD. in d. c. 1. de appel. lib. 6. Ut proinde ob non obſervatam formam hæc appellatio in omnem eventum nulla iudicari debeat.

Nec in contrarium urget, quod hæc ſententia lata ſit ſuper appellatione, quam procurator Dominorum de S. Iacobo interpoſuit à contraria ſententia etiam interlocutoria; & ſic dicto Domino Ioanni perinde videatur permittenda appellatio ab hac retractatoria ſententia, l. 1. D. Quod quisque iuri. Nam alia & diverſa eſt cauſa Domini Ioannis, quam dictorum Dominorum S. Iacobi; quia quoad hos dicta ſententia mera interlocutoria non eſt, ſed vim ſententiæ definitivæ habet, ob id, quod contineat impoſſibile, & prorsus irrationabile præceptum faciendæ per Magiſtrum Ioannem Cloetinghem declarationis, quam perantea plenè, & ſapius fecerat: ſed reſpectu D. Ioannis mera interlocutoria eſt: ita ut illius reſpectu retractatio ejuſdem ſequens, niſi pro interlocutoria accipi non poſſit, idcirco ab illa appellari nequeat. Deinde ut par ſit conditio utriusque in potentia & effectum, hoc eſt, quod utraque vim definitivæ habeat, hoc ſemper verum manet, appellationi huic deferendum non eſſe, propter peccatum in forma interpoſitionis appellationis. Non enim per procuratorem dicti Domini Ioannis appellatum eſt ab huiusmodi retractatoria ſententia in ſcriptis, ſicut procurator dictorum Dominorum fecit, ſed incontinenti vivâ voce, quod ius non permittit, in d. c. 1. de appel. lib. 6. ſed indiſtinctè vult omnem appellationem ab interlocutoria ſeu gravamine aliter fieri non poſſe, quam in ſcriptis; ita quod ad effectum formæ appellandi, omnis interlocutoria ejuſdem ſit conditionis, vel in

doct. in Clem. 1. De appel. Sicuti idem etiam obser-
vatur in pluribus alijs juris articulis; ut quamvis
discrimen sit inter meram interlocutoriam, & eam,
quæ habet vim definitivam, quoad hoc, ut ab illa
non liceat, ab hac verò liceat appellare, secun-
dum veteres canones, d. 6. 1. nullum tamen disci-
men sit quoad effectum formæ & modi appellandi
ad faciendi hujus appellationis prosecutionem, doct.
in Clem. Appellante de appel.

Ex quibus nimis quàm aperte constat huic ap-
pellationi per Venerabiles Dominos quinque Iu-
dices nulla ratione deferri posse, propter juris pro-
hibitionem, & interpositæ appellationis nullita-
tem; etiam si deficeret consideratio frivolitatis,
quæ hic perquam manifesta est: nihil enim per
hanc appellationem querit appellans, quàm ut
appellatos ejus prædicio quam longissimè abducatur
à vero juris tramite, & ad ductos quàm diutissimè
impediat à principalis causæ prosecutione.

De Appellationibus.

S V M M A R I V M.

Appellatio ob expensarum condemnationem.

1. Victus victori in expensis condemnandus.
2. Actor magis iustam causam litigandi quàm reus de-
fendendi habere debet.
3. Iudex ipse in causa inquisitionis reo absoluto expen-
sas rescire debet.
4. { Expensarum compensatio quando fiat.
Reus absolutus actori nunquam condemnandus in
expensis.

CONSILIVM CLXXIX.

OPEROSIORE deductione opus non
est ad justificationem appellationis, quàm
pro parte quondam Leonardi van Ileren
à sententia Commissarii Officialis Leo-
diensis interpositam prosequitur Maria ejus vidua
contra Dominum Reynerum Gabrielis, seu illo
nunc defuncto ejusdem heredes seu executores.
Cum enim de principali causa neutra partium
conqueratur, & pars appellata ab absolutione
dicti Leonardi ab impetitione Domini Reyneri
non appellaverit, neque in ulla parte hujus litis
de injuria vel nullitate absolutionis conquetta
sit aut proposuerit, & appellans in sua appellatione
aperte declaraverit se tantum appellare à dicta
sententia in punctis & capitulis contra se facien-
tibus, hoc est à condemnatione in quatuor parti-
bus expensarum, quinta illarum parte compensandæ;
solum inquirendum est, justène Dominus Com-
missarius hanc condemnationem fecerit?

1. Et sanè cum pro regula juris traditum sit, l. Pro-
perandum §. si autem alterutra C. De iudic. victum
victori in expensis condemnandum esse, hoc est,
reum condemnatum actori, & actorem reo abso-
luto; fundatissimam appellationis suæ appellans
habet intentionem, gloss. l. Omnis definitio De reg. ju-
ris: exercenda enim est actoris in jus vocan-
tis temeritas damno non tantum expensarum litis,
sed etiam viaticorum, l. Eum qui temere de iud. &
cum nulla actoris temeritas argui potest, si reus ab-
solvatur secundum prædictam regulam, actor reo
saltem in expensis litis condemnandus est, gloss. in

2. d. l. Eum qui temere. * Temeritatem autem arguit
Conf. Wamels. Tom. 1.

ignorantia eorum, quæ scire debuit actor, quæ
investigando diligenter cognoscere potuit, l. Qui
solidum §. etiam in fine De leg. 2. Bart. & vecius in l.
Qui in alterius De R. l. Et hoc est quod dicit Bar-
tolus, in d. l. Eum qui temere, quod in actore magis
requiratur iusta causa litigandi, quàm in reo, ut ex-
cusetur ab expensis & rationes assignat, quia an-
tequam litigare incipit debet subtilius deliberare:
qui enim agit certus esse debet, cum sit in potestate
ejus, quoniamodo & quando velit experiri; & antè
debet rem diligenter explorare, quàm ad agendum
procedere, d. l. Qui in alterius De reg. jur. Cum ita-
que præfatus Dominus Reynerus soli fragilitati
famæ confidendo, ad impetrationem citationis
profluerit, nec in ortum ac originem famæ satis
inquisierit, quæ in progressu litis comperitur ab
æmulis ipsius sparsa, sic ut ex ea principium agendi
desumere non debuerit. (sicut advocatus causæ in
prima instantia bene deduxit) neque etiam inve-
stigaverit in causam sparsæ famæ de lepra dicti
Leonardi, quæ in deductione & probatione utrim-
que facta comperitur profusisse ex nodositate di-
gitorum ejusdem; in quam si inquisivisset & me-
dicos consulvisset, discere poterat nodositatem ar-
ticulorum lepram non curare, sed magis podag-
ram & chiragram. Vnde illud Ovidij, 1. de ponto
eleg. 2.

Solvere nodosam nescit medicina podagram; & Horatij
epist. 1.

Nodosæ corpus nolis prohibere chiragra; item Persij,
Sed cum lapidosa podagra fregerit articulos;

Poterat quoque cognoscere, quod testes tam pro
ipso, quàm reo producti deponunt, Reum fuisse
bona complexionem, eumque à nemine vitatum,
quem nemo non virasset, si vel ulla suspicio lepræ
in ipso fuisset. † Neque actorem excusat publici
officii necessitas: nam illa sola non excusat, neque
negligentiæ, calumniæ, vel temeritatis ansam vel
patrocinium præstat; cum etiam Iudex in causa
inquisitionis ex delicto teneatur reo absoluto resi-
cere expensas, Bald. in l. Non ignorat C. De fruct. &
& lit. expens. per l. severius C. De excus. iur. * Et la-
nè quamvis interdum fieri possit, ut propter pro-
babilitatem institutæ actionis absoluto reo expen-
sæ compensari possint, doct. in d. §. si autem alteru-
tra: nusquam tamen traditum est neque patitur
æquitatis ratio, ut absolutus reus actori non obti-
nenti condemnatur in expensis, ubi Rei nulla argui
potest contumacia extrinseca: & sanè monstro si-
mile est absolvi à principali petitione, & condem-
nari in expensis.

Cum itaque in eventu sententiæ compertum sit
actorem nullo jure postulasse reum ad probrosam
(uti moribus hodiernis receptum est) corporis
inspectionem; magnaque temeritate reum per-
traxisse in opinionem & suspensionem lepræ, sic
quod actori ad negligentiam imputari possit, cur
de habitu corporis Rei ac famæ origine diligen-
tius ante iudicium institutum non inquisierit; non
patitur æqui bonique ratio, ut quoad expensarum
pro ulla parte condemnationem sententia præ-
dicta comprobetur; sed postulat omnino ea in
parte retractionem & condemnationem expen-
sarum, non tantum hujus instantiæ, quæ ex iisdem
actis sine ulla nova deductione vel allegatione

Ecce 4

per-